

**D. Marcvs Evangelista. Rodolphi Gvaltheri Tigurini in
Euangelium Iesu Christi secundum Marcum Homiliæ
CXXXIX.**

Gwalther, Rudolf

[S.l.], 1570

VD16 W 1048

Homilia XCIII. Et ingressus est Hierosolymam Dominus, & in templum:
cumq[ue] circumspexisset omnia, & uespera iam hora esset, uenit
Bethaniam cum duodecim. Et postero die, cùm exissent Bethania, ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-71833](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-71833)

obedientiam Christo subigi debet, ut huic soli seruiat. Et cum ista omnia prestimus, nos tamen seruos inuiciles esse fateamur, omnemq; gloriam vni Deo solidam transferibamus. Hac sunt hominum...

Luc. 17.

Quid autem inter hac auspiciata regni Christi preludia pharisei faciunt, quos contra illum confisuisse iam sepe diximus? Ringuntur illi & tantos honores ei inuident. Nam ut Lucas scribit,...

Ut Christi gloria et regno impii afficiantur

Psal. 116.

Marc. 13. Ioan. 3.

H O M I L I A X C I I .

Et ingressus est Hierosolymam Dominus, & in templum: cumq; circumspexisset omnia, & uespera iam hora esset, uenit Bethaniam cum duodecim. Et postero die, cum exissent Bethania, celsi...

Quoniam omnibus seculis de regno Dei per Christum instaurando variae & diuersae hominum sententiae fuerunt, quorum alij quidem illud propter vilem & ignobilem speciem spernauerunt...

Argumentum et usus praesentis loci.

De Hierosolymitanis Martibus scribit, quod ad Christi ingressum tota ciuitas commota sine consuetudine fuerit. Erat hoc factum necessarium. Nisi enim in solito terrore ipsos consuerant...

Hierosolyma ad Christi ingressum commouetur.

Deute. 18.
Isaie 61.

Divine Christi
potentis argu-
mentum.

Ioan. 5.
1. Corinth. 15.
2. Theff. 4.
Hierosolymita-
noru ignoratia.

Ioan. 5.
Luce 24.
Ioan. 7.

Matth. 15.
Ioan. 5.

Matth. 11.
1. Corinth. 1.

Christus in tem-
plum diuertit.

Ioan. 18.
Religionis cura
ad magistratus
pertinere.
Rom. 13.
Psalm. 82.
Deut. 17.
Psalm. 72.
Leuit. 24.
Deut. 13.

Isaie 49.
Psalm. 2.
Matth. 27.
Ioan. 3. 7.
Acto. 8. 10. 16.
Rom. 16. & c.

uasorem dixerunt, non quod nunc humilium quid de illo sentiant, sed ad scripturas respiciunt, nec istud responsum illis temere excidisse arbitror. Nam si regem dixerent, nec scilicet potuerant. Nobis autem in his diuina Christi potentia & maiestas obseruanda venit, que in vrbis humili ista specie elucet. Puerile & ludicrum videri poterat omne hoc quod agebatur, sed quod sit, vrbis maxima & celeberrima terrorem incurrit. Eadem est Euangelica predicatio, que in cacia. Et si enim mundi iudicio stulta & ridicula videatur, tamen & reges terret, & mandantia commouet. Quid ergo fore putabimus, quando in nouissimo die terribilis illa Christi vox & archaica tuba audietur, & ipse Christus in gloria patris veniet ad iudicandum viuos & mortuos? Hinc memores studeamus nos in illi diem sanctos & integros seruare, simulq; aduersus mundi imperitia & stupiditas. Fuit in ea vrbe sedes religionis & schola totius gentis florentissima. Audiebatur in frequenter Mosi & prophetarum voces, in quibus luculenta de Christo testimonia exiit. Dicitur ibidem Christus non semel magna omnium cum admiratione, & doctrina miraculis honoratus & admiratus, ex quibus vel rude vulgus ipsum promissum Messiam esse agnoscebat. At qui vrbis vices & vices ues sunt, post omnia illa nunc demum, quis nam sit, interrogant. Causa tanta suspicantia in vrbis humanis traditionibus potius quam scripturis inueniuntur, & ipsi scribae ambicione & gloriae studio excacati, ea que in scripturis de Messia habentur, nec intelligere nec credere possunt, nec ipse Christus apud Ioannem ipse exprobrat. Quid ergo mirum est, si hodie etiam in scholis celeberrimis cathedris ecclesijs, vbi magnifici illi doctores & presules regni obdormunt, maxima est Christi mysterioru saluti ignorantia: quando ipsidem humanaru traditionu & ambicionu tenentur, quibus doctrina inuoluitur, que olim apud Iudeos regnauerunt? Veneremur nos potius Dei consilium, quam iudicio hec sui regni mysteria celat sapientes huius seculi, & eadem reuelat parulis: & nulli habentium aliorum ratione, Christum Iesum agnoscamus & amplectamur, quale nobis scriptura proponit.

Porro Christus, urbem ingressus, relictum in templum diuertit, & in hoc singula videt, quod in templum diuertit. Quia enim regni Dei instaurator veniet, hanc curam maxime ad se pertinere putant, ut Deum ab erroribus & prophetaru mixtura repurgaret. Mox ergo (ut Matthaeus & Lucas tradunt) videntes & ementes e templo eiecit, & hoc ipsum (ut sequenti sermone patebit) crucis de tempore denuo facit, de quo vero templi usu illos admonet. Præterea claudos & cæcos miraculis sanos, & populum ad se confluentem docet, quod illum usque ad eum diem, quo caput eius fuerit, templum statur. At quia de templi repurgatione suo loco dicitur, in presenti illud considerandum, quod in templum potius, quam regium palatium (quale tunc Anonia erat Hierosolymis) diuertit. Ita enim testari voluit, regnum suum non esse de hoc mundo, & se non nisi vrbis causa, & ut hominum saluti consulat, in mundum venisse. Simul autem suo exemplo docet, religionis curam ad magistratus & reges pertinere. Est enim hanc non armis, sed Verbi sui potestate Deus propagari vellet, singulorum tamen est, ut hanc inter suos recte constituant, & illius tueantur atque seruent. Docet hoc communis sensus, & lex nature exigat. Quia enim magistratus Deo instituti sunt, qui illos auctoritate & potentia instruxit, inter quos illos (ut in Psalmis dicitur) mediis considerat: a quibus sanè fuerit, ut iidem Dei gloriam cumprimis curent, nec illam vrbis lo sue fidei commisso collabi patiantur. Ideo Legis librum regibus familiarissimum esse, & pseudopropheta simul atq; blasphemis penas capitales constituit, que de illis non nisi per magistratus legitimos sumi possunt, nisi eorum & effrenem quiduis audendi & facienda libere tueat. Arguuntur his fanatici, qui religionem ad magistratus nihil pertinere clamant, & nefas esse, ut qui Christo nomen dederunt, magistratum gerant, aut in aliqua palatium functione versentur: nec alio serè argumento nituntur, quam quod veteris testamenti exempla non nisi in re uiue clamant. At aliud scriptura docent, que de Christi regno vaticinantes, reges ecclesie maritima re dicunt, & eosde hortantur, ut se totos Christo & verbo ipsius subiciant. Et in nouo testamento Iesum ab Arimathea, Nicodemum, Eunuchum Ethiopem, Cornelium, Paulum, Sergium, & rastiun quæstorem & alios plures, qui in magistratu erant, ad fidem conuersos esse legitur. Quod terim functionem suam retinuerunt, nec illi renuntiare iussi sunt. Et quis obsecro dubitet, illis

bus religionem & ecclesie pacem cum primis cordi fuisse? Quid? annon Paulus ob fidem periclitans
 Romani imperij leges & magistratus opem imploravit, & armorum presidio legitimo sese defendi
 voluit? Minime ergo audiendi sunt, qui hodie sub religionis prætextu magistratus & publica iura
 conuellunt: & quicunque in magistratu versantur, tunc demum se officio fungi sciunt, si Dei glo-
 riam & cultum prouebant atque tueantur, quod olim Dauidem, Solomonem, Ezechiam, Iosiam, &
 post hos Constantinum, Theodosium aliosq; plures magna cum laude fecisse legimus.

Ceterum ad Christum redeamus, qui sub vesperam vrbe egressus, Bethaniam sese recepit. Cau-
 sam Lucas annotare videtur, nimirum quod sacerdotes & seniores populi vice ipsius insidias stru-
 xere, & fortassis propter hos nemo illum domi sua excipere ausus fuit, ne (vt Ioannes inquit) è syna-
 goga eijceretur. Subducit ergo sese periculo, ne ante tempus caperetur. Habemus ergo hic incon-
 stantia & ingratiuitudinis vulgi exemplum memorabile. Paulo ante illius aduentu omnes commoti, ingratiuitudinis
 in illo quiddam homine maus agnouerunt. Acclamationibus magnificis ipsum celebrarunt, aud-
 uerunt docentem & probarunt, simulq; nouis beneficijs saluificam illius virtutem experti sunt. Vt
 primum verò primates illius vice insidiari cernunt, nemo est, qui illi vel hospitium præbeat, ne-
 dum causam eius defendendâ suscipiat. Exempla huius generis multa hodie extant: quibus nos non
 offendi oportet, cum talia Christus & Apostoli experti sint. Quin obseruemus hęc, quid ingratos ho-
 se & inconstantes maneat. Discedit ab illis Christus, qui seipsum miraculose tueri poterat: discedit
 autem, vt ingratos sibi displicere intelligant, vtq; simul ostendat, ipsi nunquam desore locum, quò sese
 recipiat. At Christi discessus omne genus malorum secum trahit. Quia enim in vno hoc nobis pater
 perfidia & ingratiuitudine ab sese discedere cogunt.

Facit huc ficus sterilis historia, quæ subijcitur. Cum enim postero die Christus in urbem reuer-
 surus esset, eminus ficum videt, accedens si quem fructum in illa inueniat: at ubi nullum inuenit,
 illum perpetuo sterilis adiudicat, quæ & ipsa illud exaruit. Videntur in his quadam leuicula esse,
 sed cum Marcus ipse dicat, non fuisse tunc tempus ficuum, & illud Christus non potuerit ignorare,
 aliud vique spectauit: nimirum vt doceret, quid ingratorum urbem maneat, adeoq; totam Iudeo-
 rum gentem, quæ hucusque inani specie Deum delulerat. Docerat hoc prius, quando cum Iacoby
 Hierosolyma instar ficus plantata à Domino, & vna cum lege & cultu externo promissiones habuit
 amplissimas, quæ in Psalmis & prophetis leguntur. Venit Christus salutem ipsius esuriens, & qui-
 dem manē venit, id est, tempore opportuno, nec ynquam illos vrgere & hortari desijt. Sed nihil in-
 uenit præter folia, id est, inanem fidei professionem, insolentem externi cultus fiduciam & hypo-
 criticum sanctitatis fucum. Maledixit ergo, & sic quidem, vt omnem quoque fructificandi facultate
 rem illis ademerit, sicuti olim per Isaiam minatus fuerat. Et sicuti ficus hæc subito radicibus exaruit, Isaiæ 6.
 vt ne folia quidem reliqua manserint: Ita Iudæi à Deo repudiati, ipsum quoque ecclesie titulum, &
 cum hoc templum & sacra externa amiserunt, quibus sese antea vendicauerunt, & horribile totius gen-
 tis excidium secutum est. At hic meminerimus ista propter nos scripta esse, & ad nos pertinere,
 qui in Dei peculium cooptati & singuli instar ficuum in vinea Domini plantati sumus. Vt autem in
 vineis arbores minime feruntur, nisi quæ fructum faciant: ita nec nobis in ecclesia locus erit, nisi fru-
 ctum in Christo feramus, sicuti è alibi in vitis & palmicum parabola docet. Et quidem venit quoti-
 die Christus fructus quæres pietatis, quibus ardens nostræ salutis desiderium exaturret. Cibus enim
 eius est, vt patris voluntatem faciat, qui illum nobis saluatorem constituit. Quid verò inueniat,
 res ipsa loquitur. Folijs quidem multi sese ostentant, Christiani nominis nimirum professione & ex-
 ternis ceremonijs: fructus autem fidei ferunt nullos. In aduersis cerè plerique concidimus, vitam
 agimus impuram & à penitentia studio alienissimam, charitas omnis extincta refriguit, regnant au-
 tem libido, intemperantia, luxus, auaritia & quæcunque alia à Dei regno homines excludunt. Quid
 ergo expectemus præter maledictionem à Domino? quæ si semel nos feriat, omnes quoque bene agen-
 tis facultates auferet, & ab ecclesie consortio exclusos æterno interitu multabit. Præcesserunt hu-
 ius generis exempla iam olim in ecclesijs Asiæ, Ægypti, Aphricæ, Græciæ & multarum aliarum
 gentium: & vicinam non etiam nostro seculo imminenti iræ & iudicij Dei preludia vidissemus. Nd

Christus sub ue-
 spera vrbe exi-
 re cogitur.
 loan. 12.
 Inconstantie et
 ingratiuitudinis
 exemplum.

Matth. 3. 17.
 loan. 3.

Historia ficus
 ob sterilitatem
 maledictæ.

Lucæ 19.

Psal. 132.
 Isaiæ 2. & c.

Isaiæ 6.

Lucæ 19.

Ioan. 15.
 Ioan. 4.

stra ergo vocationis memores, fidei professionem fructibus testemur. Ita fiet, ut in hac vita
maiores faciendo eternam vitam assequamur in Christo Iesu Domino nostro cuius debetur
honor gloria & potestas in aeternum. Amen.

H O M I L I A XCIII.

Et veniunt Hierosolymam, & ingressus Iesus in templum cepit edi-
cere eos qui uendebant & emebant in templo, & mensas numulariorum
& cathedras uendentium columbas subuertit: nec sinebat ut quisquam
deportaret uas per templum. Et docebat, dicens eis: Nonne scriptum est,
quod domus mea domus orationis uocabitur omnibus gentibus, uos
autem fecistis eam speluncam latronum. Et audierunt scribae principesque
sacerdotum, & querebant quomodo eum perderent. Timebant enim
eum, quia tota turba percellabatur super doctrina ipsius. Et cum uespere
iam esset, egressus est Iesus e ciuitate.

Argumentum
& usus presen-
tis loci.

Quoniam Dei filius ideo in mundum uenit, ut diaboli opera destrueret, & Deum regnum
homines instauraret: totus in hoc est, ut suos in uera Dei cognitione instruat, & a uitiis
que obstant quo minus ille in nobis regnare possit. Inter ea, precipua sunt falsa doctrina & supersti-
tio, que ut in externis cultibus scelerum expiationem querere docent, ita a Deo uero mensura
ducunt, qui in spiritu & ueritate coli uult. Quapropter Iudeorum scribas & sacerdotes, & scri-
bitas corruptores, passim oppugnat, & populum a cultibus superstitiosis sedulo reuocat, & in
lucis spem in sola Dei gratia & meritis sue merito nobis repositam esse docet. Nec hoc uerbum
facit, ut uerumtamen manus admonet, quando apud presbiteros & oblatos docendo nihil proficit.
Semel enim & iterum templo eiecit, quacumque a sacerdotibus contra uerbum Dei in uita fuerunt,
& hoc ipsum nunc tertio facit, quando plane incurabiles esse uidet. Describunt ista Euangelista ad-
modum diligenter, & a nobis non minori diligentia considerari debent, quia suo exemplo Christus
docet, que optima sit reformanda ecclesie & religionis ratio, de qua hodie passim contenditur. Que
ut melius nobis pateat, primo uidentium est, que fuerit apud Iudeos templa & religionis corruptio.
Deinde quid Christus fecerit, & quid hodie fieri conueniat. Postremo ut eius factum sacerdotum
scribae acceperint.

Templi & re-
ligionis corru-
ptio apud Iu-
deos.

Apud Iudeos tabernaculi & templi usus precipuus fuit, ut ad hoc unum ceu publicam uita-
gentis parochiam collectus populus, in fidei & religionis unanimi consensu retineretur, nec ad
uarias & diuersas superstitiones desisteret. Et in templo quidem doctrina uerbi Dei proponebatur.
Huic coniungebantur sacrificia omnis generis, que maxima ex parte Christum Iesum, uerum
lum Dei agnum, figurabant. Fiebant nempe illic preces publica in aduersis, quas Deus se exasila-
rum promiserat: nimirum propter Christum, quem totius legis cultusq; legalis finem esse scrip-
ta docet. Corruerat haec omnia sacerdotum auaritia, qui populi superstitione abusi, sacrificiorum pro-
pectatis & eorum remissionem, non in promisso Saluatore, sed in externis huius ceremoniarum
strabant: quem errorem iam olim prophetarum temporibus cepisse, ex illorum sermonibus adu-
pater. Magis tamen postea auctus est, quando sub Romanis praesidibus sacerdotum uenditio factum,
& annua Pontificum uices excogitatae fuerunt. Qui enim illud magno pretio redimebant, com-
quosque quaestus occasionem auidè aucupabantur. Introducte ergo sunt hominum iraditiones, quae
omnium finis erat, ut posthabitis uerae pietatis officijs, uictimas & oblationes quotide fierent, &
Christus non uno loco illis exprobrat. Deinde quia Iudaei ex diuersis regionibus ad templum
ueniebant, & qui peregrini erant, uictimas Hierosolymis emere consueuerant, ut hinc quoque
pars ad sacerdotes rediret, in ipso templi atrio pecudes & quacumq; alia ad sacrificandum necessaria
erant, uenum exponebantur: neue monet diuersitas quaestum impediret, numularij uenduntur
runt, qui omnis generis monetam cum lucro commutarent. Denique ut in celeberrimo a quo tem-
plum, ita hic omnia ad quaestum erant instituta. At si haec cum templis Papistarum conferas, & ad
omnium

Ioan. 1.
Apocal. 13.
Rom. 10.
Hebr. 9. 10. etc.

Matth. 15. 23.
Marc. 7.